

ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

Факультет здоров'я, фізичної культури і спорту
Кафедра теорії і методики фізичного виховання та адаптивної фізичної культури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 27. Адаптивна фізична культура та адаптивний спорт

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність:	017 Фізична культура і спорт
Освітня програма:	Фізкультурно-спортивна реабілітація

Рівне 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Адаптивна фізична культура і адаптивний спорт» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Фізкультурно-спортивна реабілітація» зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», галузь знань 01 «Освіта / Педагогіка»

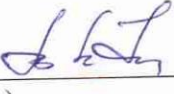
Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії та методики фізичного виховання та адаптивної фізичної культури - *Завацька Лідія Архипівна*

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання та адаптивної фізичної культури

Протокол № 1 від «27» 08 2024 року

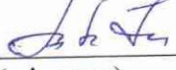
Завідувач кафедри (Романова В.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Фізкультурно-спортивна реабілітація» зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт, галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Гарант освітньої програми (Коваль В. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету здоров'я, фізичної культури і спорту

Протокол № 1 від «27» 08 2024 року

Голова (Коваль В. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язковий освітній компонент	
Змістових модулів – 3	Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт	Рік підготовки: 3-ий	
Загальна кількість годин - 150		Семестр: 5-й	
		Лекції:	
		26	8
		Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Практичні, семінарські:
	24		6
	Лабораторні:		
	-		
	Самостійна робота:		
100	136		
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Адаптивна фізична культура та адаптивний спорт» є вивчення організаційних, програмно-нормативних та методичних основ фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю. Являє собою систему знань про роль і місце фізичної культури, адаптивного спорту людей з інвалідністю в житті суспільства та про загальні закономірності управління цим процесом. Курс «Адаптивна фізична культура та адаптивний спорт» орієнтований на узагальнення специфічних теоретико-методичних закономірностей фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, які розглядаються в структурі спортивно-педагогічних, психолого-педагогічних, соціальних та медико-біологічних дисциплін.

Основними завданнями дисципліни є:

- методологічні та теоретичні основи педагогічного процесу при здійсненні адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту;

- законодавчі та програмно-нормативні засади адаптивної фізичної культури і спорту;

- цілі, завдання, принципи, фізичної культури і спорту при різних нозологіях; особливості вибору адекватних засобів фізичної культури і спорту при різних нозологіях з урахуванням вікових періодів; основи планування, педагогічного контролю та обліку навчального процесу з фізичної культури осіб з інвалідністю;

- підходи до класифікації осіб з інвалідністю в адаптивному спорті при різних нозологіях; розвиток і сучасний стан паралімпійського, дефлімпійського спорту та Спеціальної Олімпіади.

Результатом навчання за дисципліною є набуття студентами відповідно до освітньо-професійної програми таких **компетентностей, ЗК (загальні компетентності), (фахові компетентності):**

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 2. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.

ФК 4. Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.

ФК 15. Здатність проводити заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації, фітнесу та адаптивної фізичної культури з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб.

ФК 16. Здатність планувати, розробляти та адаптувати зміст занять з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивної фізичної культури з урахуванням вікових, статевих особливостей, рівня стану здоров'я.

ФК 18. Здатність організовувати та проводити спортивно-оздоровчі заходи на регіональному рівні.

Опанувавши дисципліну «Адаптивна фізична культура та адаптивний спорт» студенти повинні володіти такими **програмними результатами навчання:**

ПРН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

ПРН 11. Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної

реабілітації та адаптивного спорту.

ПРН 12. Аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях.

ПРН 13. Використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості.

ПРН 22. Обґрунтовувати та реалізовувати вибір фізичних вправ, методів і засобів фізичної культури і спорту для відновлення та компенсації функціональних можливостей організму людини.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту.

Тема 1. Мета і завдання адаптивної фізичної культури і адаптивного спорту.

АФК – важливий компонент галузі ФКС. Об'єкти, їх характеристика. Мета АФК як максимально можливий розвиток життєздатності людини, що має стійкі відхилення в стані здоров'я. Роль АФК в підвищенні якості життя осіб з інвалідністю і сприянню їх самореалізації. Засоби АФК. Завдання АФК. Характеристика об'єктів АФК. Принципи АФК.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5, 7].

Тема 2. Характеристика основних видів адаптивної фізичної культури. Нозологічні групи та їх класифікація в адаптивній фізичній культурі.

Адаптивне фізичне виховання при порушеннях опорно-рухової системи, зору, слуху і відставанні в розумовому розвитку. Адаптивний спорт, його різновиди. Адаптивна рухова рекреація, забезпечення оптимальної рухової активності, оздоровлення, підвищення життєстійкості осіб з інвалідністю. Адаптивна фізична реабілітація. Креативні (художньо-музичні) тілесно-орієнтовані практики АФК.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14], допоміжна [3, 5, 7].

Тема 3. Законодавчі та організаційні основи адаптивної фізичної культури.

Законодавчі та нормативні документи щодо соціально-економічної підтримки осіб з інвалідністю. Сучасна АФК в Україні має юридичне забезпечення і належить до державної системи реабілітації. У світовій спільноті Україна вигідно відрізняється передовою правовою базою, що гарантує державну підтримку та забезпечення фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14], допоміжна [3, 5].

Змістовий модуль 2. Особливості адаптивної фізичної культури осіб різних нозологій з врахуванням їх психофізіологічного і моторного розвитку

Тема 4. Роль і значення рухової активності у корекційно-реабілітаційній

та соціально-виховній роботі з особами з інвалідністю.

Рух притаманний всім живим об'єктам на самих різних рівнях організації. У ході еволюції характер і спосіб руху набуває різних форм, але найбільш досконалі види руху в основі своїй мають м'язове скорочення, енергія якого направлена напереміщення маси тіла. Для осіб з інвалідністю рухова активність - не тільки умова життєзабезпечення, засіб і метод підтримки працездатності, але і спосіб розвитку всіх зон кори великих півкуль мозку, координації між центральних зв'язків, формування рухових взаємодій, аналізаторних систем, пізнавальних процесів, корекції і компенсації недоліків у фізичному і психічних розвитку

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5, 7].

Тема 5. Характеристика рухових можливостей і їх розвитку при порушенні слуху. Адаптивна фізична культура при глухоті

Особливості розвитку моторики осіб з вадами слуху. Ступені втрати слуху. Дидактичні особливості проведення занять з АФК. Характеристика координації, статичної та динамічної рівноваги, просторового орієнтування, рухової пам'яті і рухових реакцій при вадах слуху. Особливості змісту адаптивного фізичного виховання. Розвиток спорту серед осіб з вадами слуху. Дефлімпійський рух.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 1], допоміжна [3, 5].

Тема 6. Адаптивна фізична культура при сліпоті та слабозорості.

Особливості психофізичного розвитку осіб з вадами зору. Основні поняття, мета, завдання та засоби АФК при сліпоті. Методи навчання техніки рухових дій. Розвиток силових, швидкісних здібностей, витривалості та гнучкості. З досвіду залучення осіб з вадами зору до спортивної діяльності.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5].

Тема 7. Адаптивна фізична культура при вадах опорно-рухового апарату.

Мета, завдання та засоби АФК при порушенні ОРА. Обсяг рухових можливостей при порушеннях хребта. Особливості методики АФК при різних формах ДЦП. Медико-педагогічний контроль в АФК. Специфічні завдання та засоби АФК при станах після ампутацій. Специфічні завдання та засоби АФК при ураженнях спинного мозку. Мета та завдання АФК при ДЦП. Методи та засоби АФК при ДЦП.

Література: основна [4, 7, 10, 14, 16], допоміжна [3, 6, 7].

Тема 8. Адаптивна фізична культура при відставанні у розумовому розвитку

Прояви порушень у психофізичному і моторному розвитку в осіб з інтелектуальним відставанням. Причини порушень ЗРР. Ступені інтелектуальної відсталості: легка, помірна, важка, глибока. Загальні відомості про розумові вади. Методи та засоби АФК при розумових вадах. Особливості роботи викладача з АФК з особами у відставанням у розумовому розвитку.

Література: основна [4, 7, 10, 14, 16], допоміжна [3, 6, 7].

Тема 9. Адаптивна фізична культура у системі спеціальної освіти.

Спеціальна освіта – це виховання, навчання та розвиток дітей, які мають порушення у розвитку мовлення, пізнавальних процесів, слуху, зору. Адаптивна фізична культура передбачає залучення широкого кола засобів і методів цього виду культури, яка є базою, основою соціалізації особистості людини з обмеженими можливостями, її адаптації до трудової діяльності або перекваліфікації та взагалі саморозвитку, самовираження й самореалізації. Наголошується на тому, що адаптивна фізична культура являє собою важливу галузь соціальної практики та покликана за допомогою раціонально організованої рухової активності як природного стимулу життєдіяльності, а також із використанням функцій, що збереглися, залишкового здоров'я, природних фізичних ресурсів і духовних сил осіб з обмеженими можливостями максимально наблизити психофізичні можливості й особливості організму до вимог суспільства.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5, 6].

Тема 10. Адаптивна фізична культура в інклюзивній освіті.

Сьогодні на особливу увагу заслуговує вивчення проблеми інтегрованої інклюзивної освіти, яка все голосніше заявляє про себе в Україні та інших країнах. Справжня інтеграція передбачає організацію у загальноосвітньому закладі оптимальних умов для кожної людини з інвалідністю.

Заняття фізичною культурою проводяться в спеціально призначених для цього спортивних приміщеннях відповідних установ, але слід зазначити, що оскільки кінцевою метою інклюзивної фізичної культури є інтеграція осіб з інвалідністю у суспільство, бажано, по можливості, проводити заняття фізичною культурою у громадських спортивних спорудах і на спортивних майданчиках.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5].

Тема 11. Адаптивна фізична культура дітей з особливими потребами у дошкільних закладах

Діти з особливими освітніми потребами таких категорій: сліпих; зі зниженим зором; глухих; зі зниженим слухом; з тяжкими порушеннями мовлення; із затримкою психічного розвитку; з порушеннями опорно-рухового апарату; з порушенням інтелектуального розвитку; зі складними порушеннями розвитку (зокрема й з розладами аутистичного спектра, зниженим зором і інтелектуальними порушеннями, зниженим слухом і інтелектуальними порушеннями, порушення опорно-рухового апарату і інтелектуальні порушення). Діти лише з вищезазначеними нозологіями мають особливі потреби та потребують інклюзивного навчання. Інша категорія дітей, в тому числі з порушенням психологічного розвитку, порушенням поведінки, не підлягає інклюзивному навчанню.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14], допоміжна [3, 5].

Змістовий модуль 3. Історичні, організаційні та програмно-нормативні основи адаптивного спорту

Тема 12. Історія, становлення і розвиток Адаптивного спорту.

Місце адаптивного спорту в Міжнародній олімпійській системі. Цільово-результативні аспекти адаптивного спорту. Адаптивний спорт як соціальне явище. Зародження і розвиток дефлімпійського спорту. Роль Ежена Рубена Алке. Історія виникнення і розвитку Паралімпійського спорту.

Література: основна [4, 7, 10, 14, 16], допоміжна [3, 6, 7].

Тема 13. Характеристика паралімпійського і дефлімпійського спорту в міжнародній та олімпійській системі.

Історія та періодизація Паралімпійських ігор. Програма Паралімпійських ігор. Історія та періодизація Дефлімпійських ігор. Програма Дефлімпійських ігор. Історія та періодизація Спеціальних Олімпіад. Програма Спеціальних Олімпіад. Історія Паралімпійських ігор. Періодизація Паралімпійських ігор. Характеристика Сток-Мандевіллського періоду. Характеристика I паралімпійського періоду. Характеристика II паралімпійського періоду. Характеристика III паралімпійського періоду.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5].

Тема 14. Особливості адаптивного спорту осіб з відставанням у розумовому розвитку. Спеціальні Олімпіади.

Проведення тренувань та участь у змаганнях сприяють нормалізації життєвого циклу розумово відсталих людей та вимагають вирішення таких завдань: Створення умов для тренувань і участі у змаганнях, що надаються здоровим спортсменам, забезпечення можливості занять найбільш популярними видами спорту; Використання громадських спортивних споруд, що є призначеними для здорових спортсменів; Забезпечення проведення занять спортом протягом всього року, як це є загальноприйнятим для здорових спортсменів; Піклування про розвагу, настрої тощо (нормальні режим дня та цикл життя); Створення можливостей для спілкування з іншими спортсменами, участі в суспільному житті (нормальні економічні та громадські привілеї).

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5].

Тема 15. Організаційні і управлінські структури в адаптивному спорті.

Виникнення організацій адаптивного спорту. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в світі. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в Україні. Структура та нормативні документи Міжнародного паралімпійського комітету. Основні завдання Міжнародного паралімпійського комітету. Президенти Міжнародного паралімпійського комітету.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14], допоміжна [3, 5].

Тема 16. Особливості системи підготовки в адаптивному спорті

Характеристика системи підготовки в адаптивному спорті. Специфічність вимог до організації змагань осіб з інвалідністю. Вимоги до організації змагань за програмою Спеціальних Олімпіад. Процедура дивізіонування в змаганнях Спеціальних Олімпіад. Структура тренувальної програми Спеціальних Олімпіад.

Структура тренувального заняття за програмою Спеціальних Олімпіад.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5, 6]. Тема 17.
Класифікація атлетів у різних нозологіях.

Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті. Еволюція класифікаційних систем в адаптивному спорті. Особливості організації змагань в адаптивному спорті. Характеристика медичної класифікації в адаптивному спорті. Характеристика функціональної класифікації в адаптивному спорті. Характеристика коефіцієнтно-гандикапної класифікації в адаптивному спорті. Сучасна класифікація спортсменів з порушеннями ОРС; порушеннях зору; порушеннях слуху.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 18], допоміжна [3, 5].

Тема 18. Розвиток адаптивного спорту на Рівненщині. Діяльність центру «Інваспорт» та ФСК осіб з інвалідністю.

Характеристика підготовки спортсменів таких видів спорту як: пауерліфтинг, дзюдо, футбол, плавання, настільний теніс, більярд, спортивна риболовля, танці на візках, перегони на візках, тощо. Крім того, проводиться безліч змагань, відкритих кубків. До яких залучаються не лише спортсмени Рівненської області, а також представники: Волині, Львівщини, Чернігівщини, Дніпропетровщини і навіть Київщини. Також проводяться спортивно-громадські заходи, такі як: «Наша спортивна гордість», «Герої спортивного року Рівненщини» і багато інших. Рівненський інваспорт залучив до себе понад 300 спортсменів. Виховав більше 30 майстрів спорту за такими категоріями: МСУ (Майстер спорту України), МСМ (Майстер спорту міжнародного класу), ЗМС (Заслужений майстер спорту) з різних дисциплін. Безліч призерів та чемпіонів України, багаторазових призерів та чемпіонів Європи і світу, учасників та призерів паралімпійських ігор, з різних видів спорту.

Література: основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 18], допоміжна [3, 5].

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	5	6	7	8	9	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту										
Тема 1. Мета і завдання адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту	8	2	2	-	4	8	2	-	-	6
Тема 2. Характеристика основних видів АФК. Нозологічні групи та їх класифікація у АФК.	8	2	2	-	4	8		2	-	6
Тема 3. Законодавчі та організаційні основи АФК.	8	2			6	8				8
Разом за змістовним модулем 1	24	6	4	-	14	24	2	2	-	20
Змістовий модуль 2. Особливості АФК осіб різних нозологій з врахуванням їх психофізіологічного і моторного розвитку										
Тема 4. Роль і значення рухової активності у корекційно-реабілітаційній та соціально-виховній роботі з особами з інвалідністю	8		2	-	6	8			-	8
Тема 5. Характеристика рухових можливостей і їх розвитку при порушенні слуху. АФК при глухоті.	8	2	2	-	4	8	2		-	6
Тема 6. АФК при сліпоті та слабозорості.	6	2	2		2	6	2			4
Тема 7. АФК при вадах опорно-рухового апарату.	6	2	2		2	6	2			4
Тема 8. АФК при відставанні у розумовому розвитку.	6	2	2		2	6				6
Тема 9. АФК у системі спеціальної освіти.	6	2			4	6				6
Тема 10. АФК учнів в інклюзивній освіті.	6	2			4	6				6
Тема 11. АФК дітей з особливими потребами у дошкільних закладах.	6				6	6				6
Разом за змістовним модулем 2	52	12	10	-	30	52	6		-	46

Змістовий модуль 3. Історичні, організаційні та програмно-нормативні основи адаптивного спорту										
Тема 12. Історія, становлення і розвиток АС	9	2	2	-	5	9			-	9
Тема 13. Характеристика паралімпійського і дефлімпійського спорту в міжнародній олімпійській системі.	15	2	2		11	15		2		13
Тема 14. Особливості АС осіб з відставанням у розумовому розвитку. Спец. Олімпіади.	9		2		7	9				9
Тема 15. Організаційні і управлінські структури в АС.	7	2			5	7				7
Тема 16. Особливості системи підготовки в АС.	9		2		7	9				9
Тема 17. Класифікація атлетів у різних нозологіях.	9				9	9				9
Тема 18. Розвиток АС на Рівненщині. Діяльність центру «Інваспорт» та ФСК осіб з інвалідністю.	16	2	2		12	16		2		14
Разом за змістовим модулем 3	74	8	10	-	56	74	0	4	-	70
Усього годин	150	26	24	-	100	150	8	6	-	136

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту			
1.	Тема 1. Мета і завдання адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту	2	
2.	Тема 2. Характеристика основних видів АФК. Нозологічні групи та їх класифікація у АФК.	2	2
3.	Тема 3. Законодавчі та організаційні основи АФК.		
Змістовий модуль 2. Особливості АФВ осіб різних нозологій з врахуванням їх психофізіологічного і моторного розвитку			
4.	Тема 4. Роль і значення рухової активності у корекційно-реабілітаційній та соціально-виховній роботі з особами з інвалідністю	2	
5.	Тема 5. Характеристика рухових можливостей і їх розвитку при порушенні слуху. АФВ при глухоті.	2	

6.	Тема 6. АФВ при сліпоті та слабозорості.	2	
7.	Тема 7. АФВ при вадах опорно-рухового апарату.	2	
8.	Тема 8. АФВ при відставанні у розумовому розвитку.	2	
9.	Тема 9. АФК у системі спеціальної освіти.		
10.	Тема 10. АФВ учнів в інклюзивній освіті.		
11.	Тема 11. АФВ дітей з особливими потребами у дошкільних закладах.		
Змістовий модуль 3. Історичні, організаційні та програмно-нормативні основи адаптивного спорту			
12.	Тема 12. Історія, становлення і розвиток АС.	2	
13.	Тема 13. Характеристика паралімпійського і дефлімпійського спорту в міжн. олімп. системі.	2	2
14.	Тема 14. Особливості АС осіб з відставанням у розумовому розвитку. Спец. Олімпіади.	2	
15.	Тема 15. Організаційні і управлінські структури в АС		
16.	Тема 16. Особливості системи підготовки в АС.	2	
17.	Тема 17. Класифікація атлетів у різних нозологіях.		
18.	Тема 18. Розвиток АС на Рівненщині. Діяльність центру «Інваспорт» та ФСК осіб з інвалідністю.	2	2
	Всього:	24	6

6. Самостійна робота

7.

№ п.п.	Назва теми	К-ть год.	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту			
1	Тема 1. Мета і завдання адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту	4	6
2	Тема 2. Характеристика основних видів АФК. Нозологічні групи та їх класифікація у АФК.	4	6
3	Тема 3. Законодавчі та організаційні основи АФК.	6	8
Змістовий модуль 2. Особливості АФВ осіб різних нозологій з врахуванням їх психофізіологічного і моторного розвитку			
4	Тема 4. Роль і значення рухової активності у корекційно-реабілітаційній та соціально-виховній роботі з особами з інвалідністю	6	8
5	Тема 5. Характеристика рухових можливостей і їх розвитку при порушенні слуху. АФВ при глухоті.	4	6
6	Тема 6. АФВ при сліпоті та слабозорості.	2	4

7	Тема 7. АФВ при вадах опорно-рухового апарату.	2	4
8	Тема 8. АФВ при відставанні у розумовому розвитку.	2	6
9	Тема 9. АФК у системі спеціальної освіти.	4	6
10	Тема 10. АФВ учнів в інклюзивній освіті.	4	6
11	Тема 11. АФВ дітей з особливими потребами у дошкільних закладах.	6	6
Змістовий модуль 3. Історичні, організаційні та програмно-нормативні основи адаптивного спорту			
12	Тема 12. Історія, становлення і розвиток АС.	5	9
13	Тема 13. Характеристика паралімпійського і дефлімпійського спорту в міжн. олімп. системі.	11	13
14	Тема 14. Особливості АС осіб з відставанням у розумовому розвитку. Спец. Олімпіади.	7	9
15	Тема 15. Організаційні і управлінські структури в АС	5	7
16	Тема 16. Особливості системи підготовки в АС.	7	9
17	Тема 17. Класифікація атлетів у різних нозологіях.	9	9
18	Тема 18. Розвиток АС на Рівненщині. Діяльність центру «Інваспорт» та ФСК осіб з інвалідністю.	12	14
	Всього:	100	136

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для опрацювання тем дисципліни	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту				
<i>Тема 1. Мета і завдання адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень.. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5].</i>	3
<i>Тема 2. Характеристика основних видів АФК. Нозологічні групи та їх класифікація у АФК.</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Анотування основних джерел з теми. Підготовка доповіді	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5].</i>	3

<i>Тема 3 Законодавчі та організаційні основи АФК.</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Анотування основних джерел з теми. Підготовка доповіді.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5, 7].</i>	4
Змістовий модуль 2. Особливості АФВ осіб різних нозологій з врахуванням їх психофізіологічного і моторного розвитку				
<i>Тема 4. Роль і значення рухової активності у корекційно-реабілітаційній та соціально-виховній роботі з особами з інвалідністю</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5, 7].</i>	3
<i>Тема 5. Характеристика рухових можливостей і їх розвитку при порушенні слуху. АФК при глухоті</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5].</i>	3
<i>Тема 6 АФК при сліпоті та слабозорості.</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15], допоміжна [3, 5, 7].</i>	3
<i>Тема 7 АФК при вадах опорно-рухового апарату</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	<i>основна [4, 7, 10, 14, 16], допоміжна [3, 6, 7].</i>	3
<i>Тема 8. АФК при відставанні у розумовому розвитку</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	<i>основна [4, 7, 10, 14, 16], допоміжна [3, 6, 7].</i>	3

<i>Тема 9. АФК у системі спеціальної освіти.</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 19], допоміжна [3, 5].</i>	3
<i>Тема 10. АФК учнів в інклюзивній освіті.</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів.	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 19], допоміжна [3, 5, 7].</i>	3
	Виконання завдань практичної роботи	темою.		
<i>Тема 11. АФК дітей з особливими потребами у дошкільних закладах</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 18], допоміжна [3, 5].</i>	4
Змістовий модуль 3. Історичні, організаційні та програмно-нормативні основи адаптивного спорту				
<i>Тема 12. Історія, становлення і розвиток АС.</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	<i>основна [4, 7, 10, 14, 16], допоміжна [3, 6, 7].</i>	3
<i>Тема 13. Ха-ка паралімпійського і дефлімпійського спорту в міжн. олімп. системі</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 18], допоміжна [3, 5].</i>	4
<i>Тема 14. Особливості АС осіб з відставанням у розумовому розвитку. Спеціальні Олімпіади.</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 18], допоміжна [3, 5].</i>	3

<i>Тема 15. Організаційні і управлінські структури в АС.</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 18], допоміжна [3, 5].</i>	4
<i>Тема 16. Особливості системи підготовки в АС</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 18], допоміжна [3, 5, 7].</i>	3
<i>Тема 17. Класифікація атлетів у різних нозологіях</i>	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 18], допоміжна [3, 5, 7].</i>	4
<i>Тема 18. Розвиток АС на Рівненщині. Діяльність центру «Інваспорт» та ФСК осіб з інвалідністю</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	<i>основна [1, 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 17], допоміжна [3, 5, 7].</i>	4

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання сприяють кращому засвоєнню здобувачами матеріалу з навчальної дисципліни «Адаптивна фізична культура та адаптивний спорт» та формуванню у них навичок та вмінь одержувати додаткові знання.

Підготовка доповідей або презентацій як форма індивідуальної роботи навчальної дисципліни передбачає дослідження основних питань програмного матеріалу.

Оцінка доповіді або презентації враховує ступінь розкриття теми, обсяг використаної літератури, змістовність викладення фактів, рівень самостійності міркувань. Важливо, щоб доповідь або презентація були виконані відповідно до теми та повністю розкривали проблему дослідження.

8. Перелік індивідуальних завдань

1. Завдання АФВ при глухоті.
2. Засоби АФВ при вадах слуху.
3. Особливості методики АФВ при вадах слуху.
4. Вплив глухоти на стан здоров'я та рухову функцію організму.
5. Особливості роботи викладача з АФВ з глухими.
6. Загальні відомості про сліпоту та слабозорість.
7. Завдання АФВ при сліпоті та слабозорості.
8. Засоби АФВ при сліпоті та слабозорості.
9. Допуск до занять АФВ при сліпоті та слабозорості.
10. Лікарський контроль та профілактика травматизму в АФВ при вадах зору.
11. Особливості методики АФВ при сліпоті та слабозорості.
12. Специфічні завдання та засоби АФВ при сліпоті та слабозорості.
13. Особливості роботи викладача з АФВ з сліпими та слабозорими.
14. АФВ при станах після ампутації.
15. Мета та завдання АФВ при станах після ампутації.
16. Специфічні завдання та засоби АФВ при станах після ампутацій.
17. Особливості роботи викладача з АФВ з ампутантами та спинальниками.
18. Особливості використання засобів АФВ при станах після ампутації.
19. Загальні відомості про ураження спинного мозку.
20. Мета та завдання АФВ при ураженнях спинного мозку.
21. Особливості використання засобів АФВ при ураженнях спинного мозку.
22. Особливості методики АФВ при ураженнях спинного мозку.
23. Специфічні завдання та засоби АФВ при ураженнях спинного мозку.
24. Загальні відомості про ДЦП.
25. Мета та завдання АФВ при ДЦП.

У процесі вивчення дисципліни «Адаптивна фізична культура та адаптивний спорт» застосовуються наступні методи навчання:

- словесні методи навчання, пояснювально-ілюстративний метод із використанням мультимедійних презентацій під час викладу лекційного матеріалу;
- бесіда з елементами дискусії, ситуативний підхід, бесіда за «круглим столом», «питання-відповідь»;
- проблемно-пошуковий та евристичний (диспут) методи навчання;

- дослідницький метод під час виконання самостійної роботи;
- практичні методи навчання: вправи, задачі, кейси, есе тощо;
- наочні методи навчання: демонстрація, ілюстрація, презентація, навчальні фільми, використання Jamboard, відеолекції.

9. Методи контролю

При вивченні студентами курсу «Адаптивна фізична культура та адаптивний спорт» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань тощо;
- контроль самостійної роботи, представлення презентацій;
- індивідуальне та фронтальне опитування;
- поточне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- тестовий підсумковий контроль.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Зв'язок адаптивного фізичної культури з іншими науками та навчальними дисциплінами.
2. Адаптивна фізична культура, як наука та навчальна дисципліна.
3. Охарактеризувати поняття «адаптивна фізична культура», «адаптивне фізичне виховання».
4. Охарактеризувати поняття «адаптивний спорт», «адаптивне фізичне виховання». Вказати відмінності.
5. Охарактеризувати поняття «фізична реабілітація», «адаптивне фізичне виховання». Вказати відмінності
6. Охарактеризувати поняття «особа з інвалідністю», «інвалідність», «соціальний захист осіб з інвалідністю».
7. Охарактеризувати поняття «дефектологія», «корекційна педагогіка».
8. Сучасний стан проблеми інвалідності у світі. Причини збільшення кількості осіб з інвалідністю у світі.
9. Актуальні проблеми АФК в Україні та світі.
10. Характеристика адаптивного фізичного виховання в Україні і у своєму регіоні.
11. Законодавчі основи адаптивного фізичного виховання в Україні.
12. Організаційні основи адаптивного фізичного виховання в Україні.

13. Принципи вітчизняної державної політики в сфері соціального захисту людей з інвалідністю.
14. АФК в державній системі корекційної педагогіки.
15. Діяльність громадських і державних організацій в галузі адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту.
16. Особливості організації фізкультурного руху і спорту осіб з інвалідністю в Україні.
17. Проблеми фізичної та соціальної адаптації осіб з інвалідністю.
18. Історичні аспекти розвитку АФК.
19. Мета та завдання АФК.
20. Основні принципи адаптивного фізичної культури.
21. Специфічні принципи адаптивного фізичного виховання.
22. Засоби та методи адаптивного фізичного виховання.
23. Організаційні форми АФВ.
24. Медичне забезпечення. Профілактика травматизму в АФК.
25. Матеріально-технічне забезпечення АФК.
26. Викладач АФК.
27. Загальні відомості про глухоту.
28. Завдання АФК при глухоті. Засоби АФК при вадах слуху.
29. Особливості методики АФК при вадах слуху.
30. Вплив глухоти на стан здоров'я та рухову функцію організму.
31. Особливості роботи викладача з АФК з глухими.
32. Загальні відомості про сліпоту та слабозорість.
33. Завдання АФК при сліпоті та слабозорості.
34. Засоби АФК при сліпоті та слабозорості.
35. Допуск до занять АФК при сліпоті та слабозорості.
36. Лікарський контроль та профілактика травматизму в АФК при вадах зору.
37. Особливості методики АФК при сліпоті та слабозорості.
38. Специфічні завдання та засоби АФК при сліпоті та слабозорості.
39. Особливості роботи викладача з АФК з сліпими та слабозорими.
40. АФК при станах після ампутації.
41. Мета та завдання АФК при станах після ампутації.
42. Специфічні завдання та засоби АФК при станах після ампутацій.
43. Особливості роботи викладача з АФК з ампутантами та спинальниками.
44. Особливості використання засобів АФК при станах після ампутації.
45. Загальні відомості про ураження спинного мозку.
46. Мета та завдання АФК при ураженнях спинного мозку.
47. Особливості використання засобів АФК при ураженнях спинного мозку.
48. Особливості методики АФК при ураженнях спинного мозку.
49. Специфічні завдання та засоби АФК при ураженнях спинного мозку.
50. Загальні відомості про ДЦП.
51. Мета та завдання АФК при ДЦП.
52. Методи та засоби АФК при ДЦП.
53. АФК при важких формах ДЦП.

54. АФК при ДЦП середньому і легкому ступені важкості.
55. Особливості роботи викладача з АФК з особами з ДЦП.
56. Специфічні завдання та засоби АФК при ДЦП.
57. Загальні відомості про розумові вади.
58. Мета та завдання АФК при розумових вадах.
59. Методи та засоби АФК при розумових вадах.
60. Особливості методики АФК при розумових вадах.
61. Специфічні завдання та засоби АФК при розумових вадах.

62. Особливості роботи викладача з АФК з особами з особами з відставанням у розумовому розвитку.
63. Особливості розвитку психомоторних вмінь та навичок у дітей.
64. Методи та засоби АФК в дошкільних закладах.
65. Адаптивний спорт у Олімпійському русі.
66. Загальна характеристика Паралімпійського руху.
67. Загальна характеристика Дефлімпійського руху.
89. Загальна характеристика Спеціальних Олімпіад.
70. Цільово-результативні аспекти адаптивного спорту.
71. Історія Паралімпійських ігор. Періодизація Паралімпійських ігор.
72. Характеристика Сток-Мандевіллського періоду.
73. Характеристика I паралімпійського періоду.
74. Характеристика II паралімпійського періоду.
75. Характеристика III паралімпійського періоду.
76. Програма Паралімпійських ігор.
77. Зимові Паралімпійські ігри.
78. Адаптивний спорт як соціальне явище.
79. Становлення і діяльність керівних організацій адаптивного спорту.
80. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в світі.
81. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в Україні.
82. Діяльність Міжнародного Паралімпійського комітету.
83. Програмно-нормативні основи дефлімпійського спорту.
84. Програмно-нормативні основи діяльності Спеціальних Олімпіад.
85. Структура Міжнародного паралімпійського спорту.
86. Основні завдання Міжнародного паралімпійського спорту.
87. Президенти Міжнародного паралімпійського спорту.
88. Програмно-нормативні документи дефлімпійського спорту.
89. Основні положення Конституції глухих.
90. Загальні правила Дефлімпійських ігор.
91. Філософія Спеціальних Олімпіад.
92. Мета і завдання Спеціальних Олімпіад.
93. Структура системи підготовки в адаптивному спорті.
94. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті.
95. Еволюція класифікаційних систем в адаптивному спорті.
96. Особливості організації змагань в адаптивному спорті.
97. Характеристика медичної класифікації в адаптивному спорті.
98. Характеристика функціональної класифікації в адаптивному спорті.
100. Характеристика коефіцієнтно-гандикапної класифікації в адаптивному спорті.
101. Класифікація спортсменів з вадами зору.
102. Класифікація спортсменів з вадами слуху.
103. Вимоги до організації змагань за програмою Спеціальних Олімпіад.
104. Особливості проведення тренувальних занять зі спортсменами різних нозологій.
105. Процедура дивізіонування в змаганнях Спеціальних Олімпіад.

106. Характеристика тренувальних програм Спеціальних Олімпіад.
107. Структура тренувальної програми Спеціальних Олімпіад.
108. Структура тренувального заняття за програмою Спеціальних Олімпіад.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11
3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумко ва	Сума
Змістовий модуль №3								
T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	40	100
3	4	3	4	3	4	4		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	Зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не	незараховано з можливістю

		опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в електронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

10. Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів: [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту]/ Ю. А. Бріскін. – К.: Олімпійська література, 2006. – 263 с.
2. Бріскін Ю.А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади: навчальний посібник. - Львів: "Ахіл", 2003. - 128 с.
3. Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. - Л.: "Кобзар", 2004. - 180 с.
4. Бріскін Ю. А., Передерій А.В. Вступ до теорії спорту інвалідів: навчальний посібник. Л.: "Апріорі", 2008 – 70 с.
5. Теорія і методика адаптивної фізичної культури: навч. -метод. посібник для студентів/ Н. А. Деделюк. – Луцьк: Вежа-Друк, 2014. – 68 с.
6. Імас Євгеній, Борисова Ольга, Когут Ірина. Особливості змісту професійної підготовки фахівців сфери фізичної культури та спорту щодо роботи з особами з інвалідністю. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: збірник наукових праць. № 3 (35), 2016.
7. Передерій А.В. Спеціальні Олімпіади в сучасному світі: монографія – Л.: ЛДУФК, 2013.
8. Адаптивне фізичне виховання: навч. посібник / уклад. Осадченко Т. М., Семенов А.А., Ткаченко В.Т. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. – 210 с.
9. Чудна Р.В. Теорія адаптивного фізичного виховання – К.: Наукова думка.
10. Оздоровча і спортивна робота з неповносправними /За заг. ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. – Львів: Видавець Трас Сорока, 2004. – 127с.

11. Карпюк Р.П., Сущенко Л.П. Історія адаптивного спорту: Методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. – 36с.
12. Карпюк Р.П., Сущенко Л.П. Термінологія вищої фізкультурної освіти з напрямку «Адаптивне фізичне виховання»: Навчальний посібник. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. – 112с.
13. Єдинак Г.А. Передумови організації та формування змісту рухової діяльності дітей з церебральним паралічем: Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2007. – 114с.
14. Бріскін Ю.А. Спорт інвалідів у міжнародному спортивному русі. – Львів: Край, 2006. – 346с.
15. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посіб. – Суми: ВДТ «Універсальна книга», 2004. – 428 с.
16. Закон України "Про фізичну культуру і спорт". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>

Допоміжна:

1. Бріскін Ю.А., Передерій А.В. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту // Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / За заг. ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. Львів: Видавець Тарас Сорока.- 2004. - С. 22-29.
2. Завацька Л.А. Гордимось професійними здобутками випускників. -Рівне: Інванет. 2021.
3. Передерій А. В. Теоретико-методичні підходи до періодизації багаторічної підготовки спортсменів у адаптивному спорті / Передерій А. В., Розторгуй М.С. // Спортивний вісник Придніпров'я: наук.-теор. журнал Дн. дер. інст. фіз. культ. і спорту. –2016. – № 1. – С.91-95.
4. Розторгуй М. Підготовка спортсменів з інвалідністю на етапі спортивно-реабілітаційної підготовки в силових видах спорту / Марія Розторгуй, Аліна Передерій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві / уклад. А. В. Цьось, С. Я. Індика. – Луцьк: Східноєвроп. нац. Ун-т ім. Лесі Українки, 2018. – № 1(41). – С.61-66.
5. Шатов А. В. Стан інвалідності з дитинства в Україні у 2000 р. // Вісн. соц. гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2001. — № 3. — С. 5–11.
6. Organizational basics implementation of the programs of Special Olympics / Yevgenij Prystupa, Alina Perderiy, Yuriy Briskin, Maryan Pityn // Harvard Journal of Fundamental and Applied Studies. – “Harvard University Press”, 2015, – No.1. (7), Vol. VIII – P. 266–272
7. Roztorhui M. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin, Olexandr Tovstonoh // Sportlogia. – Banja Luka, 2018. – Т. 14, N 1. – P. 98-106.

11. Інформаційні ресурси:

1. Відеоматеріализмаганьосібз інвалідністю різних нозологій.
2. Бібліотека ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».
3. <https://www.paralympic.org/>
4. <https://www.specialolympics.org/>
5. <https://www.deaflympics.com/>
6. <http://www.paralympic.org.ua/>
7. Патологія опорно-рухового апарату – профілактика і лікування
<http://www.youtube.com/watch?v=cqPiIfp96H8>
8. Чемпіонат слабозорих по дзюдо
http://www.youtube.com/watch?v=cMn_7xMfgSg
9. Навчання незрячих в реабілітаційному центрі
<http://www.youtube.com/watch?v=nb5T-BzEe44>
10. Аналітичні звіти і дослідження. Власні аналітичні матеріали і прогнози.